

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se inapoează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „ TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 160 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei. de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 80 "		
Pe un pătrar de an 40 "		
Un număr 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 260 Lei.		

Comitetul pentru organizarea asociației generale Frăția Ortodoxă Română Cluj.

CONVOCARE

Comitetul de inițiativă din Cluj pentru înființarea unei organizații generale a mirenilor ortodocși din Mitropolia Ardealului, învitată cu dragoste frățească obștea ortodoxă la

ADUNAREA GENERALĂ DE CONSTITUIRE

care va avea loc la Cluj, în ziua de 5 Martie a. c. (Dumineca ortodoxiei), în sala Teatrului Național.

La această mare manifestație ortodoxă și națională, vor lua parte toți Ierarhii Mitropoliei ardelen.

ORDINEA DE ZI:

Sâmbătă, 4 Martie, ora 6 p. m. *slujba priveghierii* în amândouă bisericile ortodoxe.

Duminecă, 5 Martie, ora 8 a. m. *liturghie arhierască* în amândouă bisericile ortodoxe.

Ședința I. la ora 10 a. m. în Teatrul Național.

1. Deschiderea adunării.
2. Proclamarea președinților de onoare.
3. Constituirea biroului.
4. Cuvântul Ierarhilor.

Ședința II. la ora 4 p. m.

5. Votarea Statutelor.
 6. Alegerea Consiliului general.
 7. Alegerea membrilor de onoare.
 8. Conferința prof. I. Lupaș.
 9. Inscrierea membrilor.
 10. Votarea manifestului către obștea ort.
- Închiderea adunării.

La ora 7 p. m. ședința consiliului general pentru alegerea organelor statutare.

La ora 8½ p. m. *Concert religios* în sala festivă a Prefecturii județene, dat de Corul mixt al Eparhiei ortodoxe, sub conducerea dlui A. Bena, directorul Academiei de muzică din Cluj.

Cluj, la 14 Februarie 1933.

Comitetul de inițiativă:

Președinte: *Sextil Pușcartiu*,

Membrii: *Prof. Gh. Bogdan-Duică, Prof. N. Bogdan, Prof. I. Cătuneanu, Prof. S. Cioran, Prof. S. Dragomir, Prof. I. Lupaș, Prof. I. Mateiu, P. Mateș, Prof. V. Papilian, Prof. I. Popescu-Voinesti, Gheorghe Stan, Prof. I. Stancia, Prof. Gh. Stănescu.*

N. B. Participanții se bucură de 50% reducere pe C. F. R. scoțând bilet întreg care servește și pentru întoarcere pe lângă viza Episcopiei din Cluj. Pentru găzduire la Hotelurile „Astoria”, „Central” și „New-York”, unde se acordă iarăși o reducere însemnată pentru locuință și masă, — rugăm doritorii de a li se reținea camere să se anunțe cel puțin cu 5 zile înainte la Secretariatul Episcopiei, altfel nu putem garanta avantajile menționate.

Noul proiect de asanare a datoriilor.

Reproducere din ziarul economic „Aigus”.

Lucrările dela Ministerul de Justiție, pentru întocmirea proiectului de lege privitor la asanarea datoriilor, sunt foarte înaintate. Sunt speranțe că până la sfârșitul lunii noul proiect va putea fi adus în discuția consiliului de miniștri, pentru ca apoi, să poată fi prezentat parlamentului, imediat după votarea bugetului și a legilor financiare. Căci la sfârșitul lunii Martie expiră termenul până la care executările silite la oraș sunt suspendate. Și d. M. Popovici, ministrul justiției, e de părere că nu poate fi prelungit la nesfârșit provizoratul de astăzi.

Până acum se știe că noul proiect de asanare va îmbrățișa atât datoriile orășânești cât și cele rurale. Nu întră în el, bine'nțeles, datoriile comerciale și cele personale, pentru cari nu s'au dat garanții imobiliare.

Deasemeni se știe că nu toți debitorii urbani și rurali vor fi asanați.

Nu vor putea profita de lege acei cari au datorii prea mari față de activul lor și deci nu pot fi salvați, nici acei cari au datorii prea mici și deci nu trebuiesc ajutați. Pentru ceilalți se va recurge la un sistem de asanare care să mai poată fi răsturnat de instanțele judiciare și anume:

Integritatea creanței va fi respectată. Se va limita însă dobânda. Pentru înlesnirea debitorului plata datoriei va fi eșalonată pe un număr de ani în raport cu dobânda percepută și cu puterea de plată a debitorului.

Acesta e sistemul pe care se bazează noul proiect de asanare. O dispoziție înscrisă în el, prevede prime pentru acei ce ajung la o transacție fără de concursul instanțelor judecătorești.

Deasemeni, se prevede că nerespectarea vreunui clauze a proiectului din partea debitorului sau neplata vreunei datorii, aduce după sine decăderea dela foloasele asanării și intrarea în litera dreptului comun.

Din trecutul nostru.

Comunicat de: **Dr. Dimitrie Cioloca.**

Tipăresc de astă dată frumoasa cuvântare a protopopului Ioan Tomici, cu care a bineventat, în numele Românilor, pe episcopul Ștefan Popovici, la ocuparea scaunului său ca episcop al diecezei Vârșeț-Caransebeșului. Ștefan Popovici a fost mai nainte, dupăcum reese din însaș cuvântarea, „consistorialnic” și „profesor bogosloviei” în Vârșeț, mai apoi episcop al Pacrațului.

Manuscrisul nu poartă nici ziua, nici locul unde s'a ținut cuvântarea, presupun însă, că a fost ținută în Vârșeț.

Protopopul Tomici a mai fost încredințat și cu alte misiuni și delegațiuni, cum a fost de exemplu și cazul când a fost trimis de către episcopul Șacabent la Logoj, să țină cuvântarea cu ocaziunea degradării preotului Ioan Marta din Giurgiova, etc.

*„Inalt Prea Sfințite Domnule Episcop
Domnule Prea'nduratule!”*

De iaste ceva în firea omenească așa de frumos, așa de plăcut și de bucurie aducători

ca tote simțirile inimii noastre cu puternică îndemânare cătră sine să le tragă;

De iaste vreo clipeală a timpului așa de desfătă și de prețuită, carea însași clipeala bucuriei și a fericirii să se poată numi;

Acea cu adevărat astăzi înalt *Prea Sfințite Domnule* în raze de bucurie vărsătoare pe ceriul *Diezezei* noastre a Vârșețului au răsărit prin sosirea și intrarea înalt *Prea Sfinției* tale în Sionul cel hotărât — a de Dumnezeu mântuitei acestia Eparhii; care de demult dorită marea nobilă sosire și intrare a *Ilustrității* tale cu razele Arhipăstoriei tale îmi suflă adâncului inimi noastre și întregii *Diezezii* o nespūsă bucurie îndestulare, dragoste și fiască iubire, care de ași avea atâta de primire în formosa cuvântare ca toate năsmântit să vile pot descoperi, cu adevărat ași mărturisi, nimic nouă în viață mai dulce, nimic mai dorit și mai plăcut a fi fost, sau a putea fi, decât acela, căci ființa cea mai înaltă și făcătoare de bine, auzind glasurile și suspinurile *Diezezei* acestia bine sau îndurat pre înalt *Prea Sfinția* ta ca pre mângăitoriu sufletelor noastre, de înainte stătător povățuitori și ocărnuitori ate hotărâ.

Înalt *Prea Osfințite, Domnule Arhipăstoriule*, vestea mutării al înalt *Prea Sfinției* Tale dela *Diezeza Pacrațului* către cea de Dumnezeu mântuită *Diezeză* a Vârșețului, carea după *Prea Înalta* și multmilostiva rezoluție a îndurat *Prea Luminatului* nostru Monarh Ferdinand întâiu prin înalt *Prea Sfinția* Sa milostivul nostru Domn Arhiepiscop și Mitropolit al Carlovițului Iosif Raiacici, *Diezezanului* Consistoriu, iară prin acesta fără întârziere întregii *Diezeze* cunoscută să făcu o simțitoare bucurie întru inimile tuturor, ațată și cea întru așa grad încât nu sunt înstare cu cuvinte de a descoperi. Toți pleznesc în palme, toți saltă de bucurie, cu un cuget toți cu o comuă bucurie să bucură. Să bucură norodul cu Boierimea, popii cu mireni, judecătorii cu ostașii, bătrânii cu tinării, vicleanii cu proștii, dascălii cu învățații, meșterii cu neguțătorii, mic cu mare parte bărbătească și fămească de sosirea înalt *Prea Sfinției* Sale și aceea cu dreptul:

Căci *Diezeza Vârșețului* întru adevăr au mai avut slăviți bărbați pre scaunul Arhipăstoresc, cu bogate daruri adăpați, ci mai la toți una sau alta lipsea, dar mai vârtos cuvântarea în dialectul poftitor, adecă limba românească, iară în pieptul Înalt *Prea Osfinției* tale toate acelea însușiri care — către bunul bisericeii

cătră folosul creștinătății și cătră fericirea popoului Românesc și sârbesc să cer și să poftesc grămădite ca într'on Oțean adânc să află.

Se bucură întreaga Diețeză a Vêrșetului despre prispirea măriei tale și su sânul desfăcut spre îmbrățisare cu negrăit dor te așteaptă și din acea pricină, — căci dânsa macar îndepărtată cu locul fiind de Diețeza Pacrațului, — totuși heroiceștile fapte ale măriei tale, care în seama Bisericii și a credinței cei drept mărite precum și întru împuternicirea și scoterea acestora la lumină le dădurăți în cunoștință venirea și pretutindenea cunoscută să făcură să prăznuiesc.

Se bucură și cu prăznuire dântuește preoțimea cu întreg drept credinciosul popor Diețezei acesteia așteaptă sosirea a înalt Prea Sfinției tale încă și din acel temei căci nu strein, nu necunoscut, ci din sânul — său vestit și cunoscut bărbat, adecă pre acela, carele înainte cu vre câțiva ani ca osebit consistorialnic noristăi? și ca al Eparhiei acestia vestit profesor Bogosloviei mari zăslujiri altarului și neamului descoperi iau învrednicit cererile de Arhipăstori și înainte stătători sieși și Bisericii acum de al dobândi.

Insă cea mai înflăcărată simțire de bucurie întru adâncurile inimelor a clerului și a poporului Diețezei acestia ațățări, dragoste, iubirea, bunătatea și blândețea și dreptatea în sufletul Arhipăstoriei tale înăscute cu care însușiri strălucite încă înainte de căștigarea Arhipăstoreștii Diețezi ca konzistorialnic și Profesor Bogosloviei și acum ca magnat.... necurmat pe toți în tot locul și în toată vremea ai întâmpinat și întâmpini fără deschilinire.

Tote acestea și încă alte mai multe nobile însușiri și fapte bune care înăuntru sufletului Arhipăstoriei tale întru nepreruptă floare strălucesc, pentru scurtarea vremii iară alta lipsindumi cuvinte înaintea măriei tale num iaste cu puțință ale așterne dragostea fiască iubirea nefățarnică și înfricoșată cinstire a clerului și a poporului a Diețezei acestia către înalt Prea Sfinția ta întru așa măsură au deșteptat cât toți dela mare până la mic și dela bătrân până la tânăr cu brațe desfăcute și cu dor negrăit astăzi încă în Sionul hotărât întrarea măriei tale așteaptă.

Grăbește dar! Grăbește și caută cu bărbăție de pripește cât mai îngrabă după necuprinsele sfaturi cerești, cât mai curând măriei tale hotărât, unde întreg poporul creștinesc din toate laturile cu preoțimea adunat cu înfocată sete, chitiți ca cuconii cei evreești cu stâlpări

și ramuri de finici așteaptă să-ți strige în semnul neprefăcutei bucurii:

„Osana, bine este cuvântat celce vine întru numele Domnului!“

„Amintiri despre contele Albert Apponyi“

Sub acest titlu publică prelatul romano-catolic Francisc Blaskovics în „Banater Deutsche Zeitung“, Nr. 31 din 9 Februarie a. c. între altele cele ce urmează

...„Legea școlară poporală din 1907 a adus contelui Apponyi în deosebi din partea minorităților de atunci, reproșuri. Că este șovinistă; deși limba de propunere ungară s'a întins numai asupra acelor școli confesionale, cari au vrut să beneficieze de ajutorul de stat. Iar acest ajutor de stat a întrecut quantumul, pe care confesiunea însaș îl plătia învățătorilor.

Afirmative contele Albert Apponyi însuș a recunoscut — în timpul de după război — că legea aceasta a fost cea mai mare greșală politică a sa. Deși această greșală i-a revenit numai în parte. Căci Apponyi a fost cu trup și suflet un patriot ungar, dară nu un șovinist.

A fost cu mult prea conștiincios, decât să facă cuiva cu știrea vre-o nedreptate.

Cum a luat totuș ființă așanumita lege școlară Apponyiană.

Proiectul de lege se trage propriu zis din anul 1904, dela ministrul școlar de atunci Berzeviczy. Eu eram pe atunci deputat și am fost chemat, împreună cu încă doi colegi, profesorul univ. Dr. Saghyi și protopopul Dr. Komlossy, la o consfătuire, la care au participat toate cercurile școlare confesionale, episcopii tuturor confesiunilor, ordinariatele, bărbați cu interes pentru școală, etc. circa 60 persoane, cari firește, cei mai mulți au luptat împotriva proiectului.

Și cum eu eram în raporturi bune cu ministrul, l-am întrebat încă înainte de consfătuire: „Ce urmărești prin proiectul acesta de lege? — De ce? — Pentrucă e nepotrivit și păgubitor. Dacă pretinzi dela maturanți ca ei să cunoască limba statului, asta o înțeleg, deoarece atestatul de maturitate (de bacalaureat) îndreptățește la funcție de stat. Dimpotrivă copilul de școala primară nu are lipsă să cunoască limba statului și într'o comună curat nemțească, românească, etc. nici n'o va învăța. Ei vor vorbi și pe mai departe în limba lor maternă.

Indeosebi nemții noștri se vor simți atinși în patriotismul lor recunoscut de până acum. Eu m'am simțit patriot, înainte de a fi știut o singură vorbă ungurească, deoarece am învățat istoria patriei în limba nemțească și aceasta a mers direct la inimă. Școlarii însă, eșiți din școlile de stat, cari buchizează fără înțeles în ungurește în școlile populare această istorie, mai mult se desgustă.

Berzeviczy mi-a răspuns gânditor: „Și întrebarea cea dintâi a regelui (Francisc Iosif) a fost, că ce au să zică la aceasta naționalitățile“.

După consfătuire ministrul Berzeviczy a și revocat proiectul. Că în ce măsură protestul organelor școlare minoritare, sau convorbirea mea particulară a îndemnat la aceasta pe ministru, nu știu.

De ce a permis atunci Apponyi ca să se voteze această lege, străină de mentalitatea sa și soviniștă?

Regimul de coaliție Vekerle — după cât se știe — s'a răzimat pe o majoritate parlamentară, aparținătoare — în măsură mare — partidului independentiștilor. Totuș acesta n'a putut să realizeze nimic din programul său; nici comandamentul unguresc, nici banca națională ungurească și nici despărțirea teritoriilor vamale. Regimul pe la anul 1907 se clătina deabinelea. Deci la rezezeală de barem cu problema școlară să se facă ceva, pentru a corespunde cât de cât încrederii alegătorilor. Așa s'a lăsat păcălit Apponyi. Se pare că el însuș n'a putut să se salveze dela acest pas greșit.

Nici noi deci să nu-l judecăm izolat de ansamblul chestiunii. Și cu aceasta eu însumi am vrut să-i aduc defunctului un prinos de dreptate târzie“...

Publicăm acestea, socotindu-le a avea interes istoric.

CINE SUNT SECTARIII?

(Continuare din Nr. 4)

În rezumăt vom spune, în privința sectarilor, următoarele:

1. că ei sunt de proveniență străină, având aspirații străine de sufletul poporului nostru;

2. că în consecință sunt periculoși atât pentru Biserica noastră, cât și pentru Stat.

3. că fiind eretici și schismatici, prin înstrăinare și lăpădare nu este chip cu cineva să-și dobândească mântuirea.

1. Am arătat ca *fracile Vigia* din scrisoarea publicată de noi la începutul acestor însemnări este dacă nu străin — dar înstrăinat; scrisoarea lui poartă pecetea americană, de unde a și trimis-o. La noi în țară n'au răsărit asemenea ciuperci otrăvitoare! Și dacă vreți să mai cunoașteți și pe alții, iată-le numele descoperit de George Popa: Fodor Antal (din Belfir) sau Csetey (din Oroshaz); nu se poate spune că ei ar fi români și nici că respectivele localități sunt în România!

Sau doctrinarii și întemeietorii lor? Spurgeon baptistul ca și William Miller — întemeietorul adventismului — încă nu's români; nu e greu de știut, dacă nu altfel, dară după numele lor!

Sectarismul este dar ceva străin; nerăsărit în sufletul nostru prin puterile lui ancestrale, creiatoare; este ceva înstrăinător, distructiv!

2. Și dacă am arătat că sămânța sectarismului au aruncat-o alții și nu noi — deci oameni cu alte idealuri — cu alte dorințe în suflet, să nu credem că ei de dragul nostru samănă între noi această vrajbă, nu! Ci hotărât că numai de dragul lor. Și astfel fiind, curat ca lumina din soare, se desprinde gândul lor criminal de a ne submina Biserica, de a smulge credința din suflete!

„Iară de n'am credință, nimica nu sunt“ — zice Scriptura Sfântă!

Statul cel mare rusesc, împărăția puternică și imensă a lor din cauza sectelor celor multe s'a prăbușit. Acest adevur ni-l spune un om învățat și anume Dl M. Paléologue, fost ministru ambasador al Franței la curtea țarilor din Petrograd. Prin opera lor ascunsă, prin apucături oculte dară sistematice, ele au dus o țară mare direct la sapă de lemn.

Pentru noi acest adevăr să ne fie lecție; iar trista stare a Bisericii celei din drept credincioasa Rusie de odinioară — astăzi împărăție a lui Antichrist — pildă spre cumintire!

3. Partea cea mai grea a chestiunii — adevărul că prin învățătura sectarilor nu ajungem la mântuire — îl vom dovedi acum.

Învățând Mântuitorul Christos pe oameni și lămurindu-le lor calea ducătoare la fericire, a arătat că una singură și spinoasă este această cale. Ea ne cere abdicere totală de plăcerile acestei lumi și luarea crucii, căci „cela ce nu ia crucia sa și nu vine după mine, nu este de mine vrednic“ (Matei 10, 38).

Îngustă este calea cea adevărată și lungă, dar ea ne descoperă intrarea în împărăția cerească, iar „tot cel care nu intră pe calea cea dreaptă, fur este și tâlhar“ (Io. 10, 1).

Căile lăaturalnice sunt drumurile sectanților; ei sunt furii și tâlharii cari vânează de acolo, de unde este.

Învățătura lor nu este învățatură, ci erezie, furătură, adevărat amestec de rătăcirii!

Mântuitorul însuș a pus temelia cea adevărată a Bisericii sale, pe care nici o putere diavolească n'o va învinge; iată-l pe sfântul apostol Pavel grăindu-le Corintenilor așa: „altă temelie nimeni pu poate să pună afară de ceea ce este pusă, care este Iisus Christos“ (I. Cor. III, 11, cf. Efeseni II. 20). — Iar Mântuitorul a spus-o și mai categoric: „celace nu este cu mine, împotriva mea este...“ (Matei XII, 30).

Se poate ca după douăzeci de veacuri de de cultură creștină; după renumitele sinoade ecumenice și învățăturile Sfinților Părinți, cari au stabilit toate amănuntele adevărilor noastre de credință, lăsând a isbucni din flacăra lor tot ce geniul omenesc a putut creia mai frumos; — se poate — zic — ca astăzi, în acest veac de lumină, să ne mai lăsăm amăgiți de acești sectari, vechi de când e religia creștină, și sterpi ca și învățătura lor?!

Ei atacă biserica, pe preoți, ei calcă Dumineca, proslăvind Sâmbăta.

Și cetiți ce le spune fie Mântuitorul direct fie prin gura apostolilor și aleșilor Sai. In ce privește Biserica, Sfântul Ciprian fos episcop al Cartagenei a spus clar și hotărât că: „*cei cari nu au de mamă Biserica, nu au pe Dumnezeu Tată*“.

In privința conducătorilor noștrii spirituali, a episcopilor și preoților, ne face atenți însuș Domnul nostru Iisus Christos zicând: „Cela ce vă primește pe voi, pre mine mă primește și cela ce mă primește pe mine, primește pre cela ce m'a trimis pe mine“. (Matei X, 40).

Mai sunt în stare sectarii să spună că nu au trebuință de preoți și conducători? In cazul acesta sunt de complectă rea credință, ba mai sunt și mincinoși că tăgăduindu-i îi au și nesocotindu-i îi escultă!

(In lățirea ereziilor lor otrăvitoare, departe de a fi blânzi și smeriți cu inima, ei sunt vicleni și provocatori cu cei dreți).

Cariind corpul cel neînfrânt al Bisericii lui Christos, ei nu-l vor învinge totuș niciodată; căci asemănător fiilor lui Belzebul, soarta acestora îi paște, soarta piezării!

(Stârșit)

Pedeapsă cerească.

Sunt oameni cari nu țin aproape nici una din cele 10 porunci, le calcă cu voia fără a fine seamă de urmările croite „fiilor neascultătorii“ cum zice apostolul Pavel. Ca preot tînăr, abea de vreo 3 ani în parohie, deci fără a cunoaște toate secretele dușmăniilor fără sfârșit dintre multe familii, mi-s'a dat să văd murind odată un bătrân, fost drumar pe vremuri, cum feciorul acestuia, om în vrastă și el, cât a stat tatăl său mort precum și după mort umbla cu căciula în cap, pe când toți ceilalți însoțitori cu capul descoperit după obiceiul nostru. Mi-s'a șoptit de cineva să nu-i zic nimic, — cu toate că merita, — fiindcă s'a jurat într'o ceartă împreunată cu bătaie avută cu tatăl său și trebuie să se țină de jurămînt. M'am înfiorat la gândul că acest părinte în amărăciunea sufletului său va fi rostit cuvinte grele, asupra fiului său în loc de binecuvântare, care neîiind seamă de porunca a 5-a nu l-a cinstit nici viu, nici mort. Cartea sfântă mai zice într'alt loc: „Binecuvântarea tatălui întărește casele fiilor, iar blăstămul mamei desrădăcinează temeliile“. (Sirah, 3, 9).

N'au trecut decât 10 ani dela moartea bătrânului, când fiul acestuia într'o zi de vară se pregătește să plece cu carul la pădure. Om închis, iute la mânie, a pornit extrem de agitat singur spre pădure, mînînd pe drum boii în trapul cailor, bătându-i și înjurându-i. Deasupra gării, drumul ce duce la pădure trece peste linia ferată, iar omul nostru grăbit cum ajunge aici, bariera nefiind închisă, hop și trenul de persoane peste ei, care fiind în curbă nu-l observase la timp, omorându-l pe loc dimpreună cu cei 2 boi, iar carul sfărîmat în mii de bucății. Calea ferată a dat despăgubiri urmașilor, dar tragedia a rămas pilduitoare pentru sătenii noștri, cari îngroziți de această moarte neașteptată „își băteau pieptul“ zicând: grozave păcate va fi avut omul acesta.

Istorisirea nu este născocită, ci s'a petrecut aeva în parohia mea în vara anului 1922.

Nicolae Văleanu

preot.

Obiecte bisericesti
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

Ce este un concordat cu Vaticanul?

de **Isaia Suru.**

Și acum să venim la a doua chestiune. Intrucât statul nostru a știut să-și exercite dreptul de conservare, să-și apere liniștea necesară pentru progres și interesele sale de consolidare. Rolul papismului, influința politică și tendințele lui, le știm. Unitatea națională pentru el este ceva, cu ce nu se poate împăca¹⁾.

Și ce a făcut Statul român prin concordat? Întâiu de toate i-a mărit numărul eparhiilor — cu toate că avea prea multe — subvenționate de Stat²⁾, i-a înghebat toate eparhiile la un loc, ca o rețea peste întreaga țară³⁾, și această unitate — în care pe lângă Aemți, Unguri și Armeni, s'au înglobat și Românii uniți, pe care constituția i-a despărțit de străini, făcându-i Biserica națională (art 22) — a fost pusă în legătură cu Vaticanul — respective la dispoziția lui. În acest mod, pe deoparte prin colaborarea Bisericii unite cu Biserica catolică slăbește puterea de coeziune și de rezistență națională a Statului românesc⁴⁾, pe de altă parte i-s'a facilitat Vaticanului, o influență politică considerabilă, un amestec în interiorul Statului nostru și mai mare ca cea de până-acum — căci pe Românii uniți îi are coadă de tor⁵⁾ — și astfel liniștea Țării va putea fi mereu tulburată de acest amestec, papa va putea stoarce cât mai mult prin influința politică, deocamdată e mulțumit cu privilegiile pe care le are și că a pus bine piciorul în scară.

(Sfârșitul urmează în No. viitor).

Poșta Redacției.

La întrebarea mai multor preoți din eparhie, se comunică, că retribuțiunile pro Ianuarie a. c. s'au plătit cu reducerea de 12.5%.

Cassa diecezană.

1). N'a voit oare Vaticanul să sacrifice unitatea națională a Italiei în interesul catolicismului?

2). Preoților nu li-se dă leafa cu lunile și li-se aplică curbe peste curbe iar papistașilor li-se înființează *noi eparhii*. Noi ortodoxii avem 18 eparhii, cu 12 milioane de credincioși, iar cultul catolic 11 eparhii cu 2.500.000 de credincioși ori în raport cu numărul credincioșilor pe care îi are n'ar trebui să aibe mai multe decât 4, iar ei au aproape de 3 ori atâtea!!! (cfr. I. Mateiu o. c. p. 22).

3). N. Bălan o. c. p. 11).

4). cfr. Universul 6 Noembrie 1930. Catolicismul în ofensivă.

5). Iată cum se adevărează tot mai mult cuvintele profetice ale Dnului Prof. N. Iorga, rostite la desbaterile constituționale, când zice „Biserica unită se rupe tot mai mult de românism și se îndreaptă tot mai mult spre catolicismul pur și absolut (d. Vestitorul c. p. 8 Nr. 1-2 Ianuarie 1931).

ȘTIRI

Locale.

Predică: Duminecă la sfânta liturgie a predicat pâr. paroh *Petru Bancea* despre fiul rătăcit. Dsa a arătat între altele că fiul rătăcit simbolizează omenirea cea rătăcită iară tatăl cel ertător este însuș Dumnezeu, care ne așteaptă, la începutul cinstitului Post al Invierii, îndeosebi gătindu ne această mântuire.

La vecernie Dsa a dezvoltat latura pedagogică a acestei clasice evanghelii, insistând cu deosebire asupra armonioasei colaborări dintre școală și familie ce trebuie să fie la baza sigură a educației. Orice strădanie a școlii este iluzorie, în deosebi când copiii văd acasă exemple de neînțelegere și răutate.

Conferință. Prof. universitar Constantin Daicovici: Crize economice în lumea antică. Fenomenul care bântuie cu înverșunare în zilele noastre, cunoscut sub numele de „criză“ a fost cunoscut și de antici, pe cari încă i-a cercat în deajuns. Trei faze au fost analizate de conferențiar: conversiunea, reforma agrară și șomajul. Conversiunea a fost încercată de atenianul Solon, în total și în parte, dar fără succes. Reforma agrară, la romani. Frații Tiberius și Caius Grachus, elevi ai unei școli comuniste, n'o pot realiza, căci la ei reforma deservea scopuri politice. Realizează însă o reformă agrară admirabilă Caesar apoi August. Aceștia dau soldaților cari având oarecare pécunii și domicii de muncă liniștită, pământuri. Reforma comportă însă greutăți și îndeosebi un interval de timp pentru a da rezultate. În privința chestiunii a treia se amintește edictul lui Dioclețian *de rerum venulium* menit să reducă enorm prețurile; hotărât edictul n'a dat rezultate și a trebuit să se revoace.

Cu cele expuse conferențiarul a reușit să desvelească latura arhaică deci a boalei care a ajuns să domine astăzi iar lumea. În lipsă de alte rețete, el insistă asupra necesității de a se studia și a se aprofunda toate elementele cari au contribuit la izbucnirea acestor maladii economice, în vechime, și îndeosebi asupra remediilor cari au dus la lecuirea lor definitivă.

Societatea culturală „Căminul“ a aranjat o serie de șezători. Cea dintâiu a fost inaugurată de Dl inspector al Comunității de avere, inginerul *Petru Fotoc*, colaboratorul nostru. La a doua, care s'a ținut Duminecă a conferențiat Dl învățător *Pavel Jumanca*, consilier eparhial.

Conferințele Institutului Social Banat-Crișana în Caransebeș. În cadrele „Aștrii“ se vor ține următoarele conferințe — de către conferențierii: Prof. Traian Topliceanu în 19 Febr. a. c.: „*Renășterea culturală a Banatului*“, în 26 Febr. a. c. Dr. Ioachim Miloia: „*Renășterea artistică a Banatului*“, în 5 Martie Dr. Iosif Nemoianu: „*Aspecte actuale din problema copiilor*“,

în 12 Martie Ing. Prof. dela Politehnică St. Ardeleanu: *Rohul Caransebeşului în viitor* (Problemă urbanistică) şi în 19 Martie Păr. Prof. Ioan Imbroane: *Cultură şi Religie*. Conferinţele se vor ţine Duminecă la orele 5 p. m. în sala de Gimnastică a Liceului „Traian Doda”. Publicul românesc din Caransebeş, va participa credem tot în număr aşa mare ca şi la conferinţele ţinute de Extensiune Univ. fiindcă problemele ce se vor trata ne interesează din punct de vedere naţional şi bănăţenesc!

Pentru locul de închinare „Piatra Scrisă”, de lângă comuna Armeniş, au mai dăruit Petru Lazar din Honorici suma de 300 Lei, care sumă s'a predat destinaţiunei.

On. Domni Preoţi, cari au primit „Calendarul Românului” spre desfacere, sunt rugaţi a remite până la 25 cor. Calendarele nevândute cât şi costul celor vândute.

Exemplarele netrimise până la data de mai sus, se vor considera toate vândute contându-se ca atare.

Concurs.

Consiliul parohial bisericesc gr. ort. român din comuna Căpăt, în baza deciziei din 24 Octombrie No. 5750 B. ex 1932, al Ven. Consiliu eparhial deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pentru ocuparea postului de paroh în parohia vacantă de cl. III. din Căpăt, protopresbiteratul Buziaşului.

Emolumente :

1. Una şi jumătate sesiune parohială constătătoare din circa 46 jug. arabil.
2. Taxe stolare obicinuite.
3. Casă parohială constătătoare din 3 camere.

Alesul va avea a-şi plăti impozitele după pământul ce-l foloseşte. — Doritorii de a ocupa acest post, sunt poştii a-şi înainta cererile de concurs cu actele cuvenite adresate Consiliului parohial din Căpăt prin Prea On. Oficiu protopresbiteral al Buziaşului.

Concurenţii sunt poştii să se prezinte în vreo Duminecă sau sârbătoare în sfânta biserică, cu prealabila încunoştinţare a protopresbiterului tractual, şi având încuviinţarea Prea S. Sale Domnului Episcop diecezan pentru a-şi arăta desteritatea în cântare, tipic şi predică.

Căpăt din şedinţa Consiliului parohial ținută la 18 Decembrie 1932.

Valeriu Blajovan
preşeeinte

Petru Vucan
notar

În conţelegere cu Oficiul protopresbiteral.

Nr. 7626 B. ex 1932.

1—2

Condiţiunile de concurs staverite în protocolul şedinţei Consiliului parohial din Căpăt ținută în 18 Decembrie 1932, scaprobă cu aceea, că în baza aliniatului ultim al §-ului 29 din Regulamentul pentru parohii şi în baza deciziei consistorial ddto 3 Martie 1914 şi respective 14 Aprilie 1914 Nr. 3058 B. ridicat şi la valoare de concluz sinodal cu concluzul No. protoc. 33. ex 1914, precum şi avându-se în vedere deciziunea consistoriului mitropolitan Nr. 358.928 din 13 Noembrie 1929, — se enunţă obligamentul credincioşilor de a presta şi birul, care este o parte integrantă şi legală a dotaţiunii preoţeşti.

Caransebeş, la 31 Ianuarie 1933.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Corpul Portăreilor Tribunalul Caransebeş.

Nr. Port. 227/1931.

Publicaţiune de licitaţie.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Tribunalul Caransebeş în baza art. 102 din legea LX din 1881 şi în baza art. 19 din legea 1908, prin aceasta public, că în urma deciziei Judecătorei II Urbană din Timişoara de sub Nr. 11127/930 efeptuindu-se execuţiunea la 2 Aprilie 1931 în favoarea urmăriitorilor Iosif şi Petru Jöger din Timişoara reprez. prin avocatul Dr. Gheorghe Baican domiciliat în Caransebeş pentru suma de 11890 Lei — b. capital şi acces. mobilele sechestrate şi suprasedate cari s'au preţuit în 30.000 Lei — b. şi anume: 1. un strung mare marca „A Planert”, 2. un strung mic „Planert”, se vor vinde prin licitaţie publică. Deci în urma deciziei Judecătorei mixte din Caransebeş de sub Nr. 1985/1931 G. pentru incasarea creanţei de 11890 Lei — bani capital cu 15% interese din 28 Octombrie 1930 şi spesele de 3099 Lei — bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitaţie **pe ziua de 24 Februarie 1933 la orele 10 a. m. în comuna Caransebeş la locuinţa urmăriitorilor** şi toţi aceia cari au voie a cumpăra sunt invitaţi cu acea observare, că mobilele menţionate mai sus, în baza art. 107, 108 din legea LX din 1881 se vor vinde celor cari vor oferi mai mult pe lângă solvirea în bani gata şi în caz necesar şi sub preţul de strigare.

Intrucât mobilele supuse licitaţiei s'au mai sechestrau şi înainte şi după această fixare de licitaţie şi din partea altor creditori şi aceştia au drepturi câştigate de acoperire asupra licitaţiei, în baza art. 120 a legii LX din 1881, deci se va efectua şi în favoarea acestora.

Caransebeş la 8 Februarie 1933.

Şef portărel Boroş.

PUBLIcaȚIUNE.

Moara episcopescă din Caransebeș str. Ovid Nr. 171, se dă începând cu 1 Mai 1933 în arendă pe calea licitației publice cu oferte închise, cari oferte timbrate în regulă au se între până inclusiv 16 Martie 1933 la Consiliul eparhiei ort. rom. a Caransebeșului, unde se pot primi informațiuni cu privire la această moară.

Caransebeș, în 16 Februarie 1933.

Consiliul Eparhial.

In atentiunea preoților A apărut și se află la Librăria Diecezană din Caransebeș „CURS DE CATIHETICĂ SAU METODICA RELIGIUNII“, Edițiunea III, de Dr. Petru Barbu. Prețul Lei 60.

Prăvălia din colțul casei diecezane No. 169 din loc (unde a fost cândva „Severiniana“) este de închiriat. *Ofertele sunt a se înainta fără amânare Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.*

Aviz:

Ceasuri de turn repară temeinic, pe lângă garanție, măestru isteț și autorizat. Adresa:

Ionel Cioloca
Șipet, jud. Timiș-Torontal
gara Gătaia

Irmosiere

scrise pe hârtie velină, curat, cetet,
se găsesc spre vânzare la

Librăria Diecezană

Prețul 150 Lei. — Se pot comanda prin ramburs.

AVIZ!

Primesc spre executare în culori de ulei tot felul de lucrări de artă bisericească ș. a. ripize, prăsnicare, steaguri, mormântul Domnului și tot felul de obiecte bisericești.

Prof. Cornel G. Otonoga

pictor

Caransebeș, Str. Ghețării 4.

Tipografia

și Librăria

Diecezană

Caransebeș

Este inzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți românești literare și științifice, requizite școlare și de birou.

Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile.

Legătorie proprie.

In curând vor apare:

Pe pământul făgăduinței impresii de călătorie de ing. Petru Fotoc.

Ortodoxia în Tievaniul-mare fapte și constatări de preotul Ilie Hergan.

Cine sunt sectarii? de consilierul ref. eparhial Nicolae Cornean.

Pentru comenzi a se adresa Librăriei diecezane Caransebeș.